

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

**СИСТЕМА
ЗА ПРОВЕРКА И
ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА
И УМЕНИЯТА НА
СТУДЕНТИТЕ
(БАЛОВО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА)**

2023 г.

<i>Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)</i>	<i>Издание 2</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>28.04.2023</i>	<i>стр. 1 от 6</i>
---	------------------	-------------------	-------------------	--------------------

Характеристика на системата

Системата за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите регламентира една съществена част от организацията и управлението на учебната дейност в ШУ „Епископ Константин Преславски”, съгласно изискванията на действащите нормативни актове.

Чрез нея се осигурява прозрачност, демократичност и намален до минимум субективизъм в оценяването на студентите, като те предварително се запознават с изискванията и критериите за оценяване.

Системата за оценяване на знанията и уменията на студентите съчетава: квалификационния подход, осигуряващ пълно реализиране на квалификационната характеристика на специалността; компетентностния подход, осигуряващ формиране на компетентности и съответните компетенции, адекватни на образователното направление и необходими за бъдещата професия на обучавания и подготвяния в специалността студент; личностния подход, осигуряващ формиране на личностни качества, необходими за бъдещата професия. Реализирането им е свързано с разработването и въвеждането на балово-рейтингова система за оценяване на студентите с цел да се осигури:

- а) контрол върху степента на успеваемост;
- б) прогноза за възможностите на даден студент и установяване на тези, които той не е разкрил;
- в) организация на условията за активизиране на интересите и мотивацията на студента за учене;
- г) управление на овладяването и придобиването на компетентности, знания и умения чрез използване на съвременни активни методи от преподавателите и формиране на личностни качества у студента, осигуряващи самоорганизация, саморегулация, мотивация за учене.

Използването на Системата позволява да се организира ритмично работата на студентите, да се активизира тяхната самостоятелна работа, да се аранжират студентите по ниво на овладяване на учебния материал и придобиване на умения и компетентности, което дава възможност на преподаватели и студенти своевременно да коригират действията си, насочени към повишаване на качеството на обучението.

За оценяване на знанията и уменията на студентите, паралелно с балово-рейтинговата система се използва и кредитната система ECTS като система за количествена оценка на съдържанието на дадена квалификационно-образователна степен.

<i>Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)</i>	<i>Издание 2</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>28.04.2023</i>	<i>стр. 2 от 6</i>
---	------------------	-------------------	-------------------	--------------------

І.Общи положения

Чл.1. (1) Системата за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите в ШУ е част от системата за подготовка за придобиване на степен на висшето образование и определя дейността по оценяването на знанията и уменията на студентите в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. Баловият рейтинг е количествено-качествен показател, изразен в обща оценка на състоянието или резултата от определени видове дейности на студента.

(2) Основни принципи на системата за проверка и оценка на знанията са:

1. Системност на полаганите усилия на студентите през цялостния учебен процес чрез използването на ефективни механизми за натрупване на кредити (дейностите, извършвани от студентите, свързани с обучението по всяка учебна дисциплина – аудиторна, извънаудиторна и самостоятелна работа);

2. Обективност на оценяването на различията в академичните постижения на студентите, като се използват ясно определени и обосновани критерии за оценка на добитата теоретична и практическа подготовка;

3. Прозрачност в механизма на оценяване, чрез предварително огласени критерии и посочване на значимостта на извършената дейност в крайната оценка на изучаваната дисциплина от студента. Осигурява се:

- пълна информираност на студента за: квалификационната характеристика, учебния план, учебната програма, Комплекта за студента (извадка от програмата, която предоставя пълна и ясна информация за изучаваната дисциплина, участието на студента в нейното усвояване, извършваните от него дейности и критериите за тяхната оценка);

- запознаване на студентите с организацията на учебния процес: учебна натовареност, задължения, права и т.н.

- материали за аудиторна работа за всяка дисциплина: части на изучаваната дисциплина, учебници, практически помагала, мултимедийни презентации;

4. Съответствие на резултата на оценяването със степента на придобитата компетентност, съобразно специфичните цели на образованието по съответната специалност и специфичните задачи на всяка учебна дисциплина;

5. Поетапно контролиране на знанията през целия семестър;

6. Преход на студента от една към друга част по ниво на усвояния материал;

7. Сравнимост на образователните постижения на студентите с тези, получени в други висши училища.

(3) Отговорността за действието на системата за оценяване е на всички членове на академичния състав на университета.

Чл.2. Оценяването на академичните постижения на студентите се осъществява по време на обучението им по всяка учебна дисциплина от учебния план на студента и в края на обучението им при полагането на държавен/и изпит/и.

Чл.3. (1) Обучението в ШУ е организирано в учебни години и семестри. Семестърът е структурно обособен период на обучение, който приключва с изпитна сесия.

(2) Изпитните сесии в рамките на учебния семестър са три: редовна, поправителна и ликвидационна.

(3) Изпитите се провеждат по предварително изготвен от студентите график, съгласуван с преподавателите и утвърден от декана/директора.

Чл. 4. (1) Оценяването на академичните постижения на студентите по отделните

<i>Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)</i>	<i>Издание 2</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>28.04.2023</i>	стр. 3 от 6
---	------------------	-------------------	-------------------	-------------

учебни дисциплини включва:

1. Текущ семестриален контрол (проверка) върху работата по учебния материал по време семестъра;

2. Семестриални изпити по изучаваните учебни дисциплини по време на изпитните сесии.

(2) Успешното изучаване на всяка учебна дисциплина от учебния план на специалността се оценява като сума от балове, разпределени в двата основни елемента по чл. 4:

- първият включва оценката на преподавателя за учебната дейност на студента през целия семестър (това е сума между 60 и 70 бала). Разпределението на баловете, съставляващи оценката на преподавателите, е дадено в учебната програма на съответната дисциплина и включва отделни дялове от балове, начислени на студента, за успешно изпълнение и защита на форми за текущ контрол, за пълното и качествено изпълнение на формите за самостоятелната работа, предвидени в учебната програма на дисциплината;

- вторият включва оценката от изпита по дисциплината - оценка на знанията, уменията, компетентностите, показани от студента на изпита (сума между 30 и 40 бала). Важно значение има и регламентът за провеждане на изпита, така че да се сведе до минимум възможността за манипулиране на неговите резултати;

(2) Крайният резултат се определя от сумата от балове, които студентът е получил през семестъра и изпитната оценка в определена пропорция - 60% и 40% или 70% и 30%.

Чл.5. (1) Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобална система, която включва: “отличен” (6,00), “много добър” (5,00), “добър” (4,00), “среден” (3,00) и “слаб” (2,00). За успешно положен се смята изпитът, оценен най-малко със “среден” (3,00).

(2) Критериите за оценяване на знанията и уменията на студента за теоретичния компонент на изпита са както следва:

– при възпроизвеждане на знанията в “готова схема”, отсъствие на основни моменти от темата, неувоен понятиен апарат, беден език – Среден (3);

– при описателно извеждане на темата като се ползват типови аргументи, допускане на неточности в използваните понятия, добра езикова култура – Добър (4);

– при нестандартно извеждане на темата чрез търсене на нов алгоритъм, анализ и използване на библиографски данни и мотивиране на своя теза, адекватност на използваните понятия, добра езикова култура – Мн. добър (5);

– при самостоятелно, логично извеждане на темата; обоснованост на базата на проучената литература; изявено отношение и позиция към разкриваната тема, точност и богата езикова култура – Отличен (6).

(3) За практическия компонент на изпита се използват следните критерии за оценка:

– при решаване на поставената задача по готова схема – Среден (3);

– при решаване на поставената задача по аналогия на дадените образци и ситуации – Добър (4)

– при решаване на поставената задача чрез преобразуване на овладени способности и извеждане на свой алгоритъм – Мн. добър (5);

– при решаване на поставената задача, като се предлага оригинален собствен алгоритъм – Отличен (6).

(4) Всеки преподавател конкретизира критериите съобразно спецификата на изискванията си и задължително ги посочва в учебната програма.

II. Текущ семестриален контрол.

<i>Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)</i>	<i>Издание 2</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>28.04.2023</i>	<i>стр. 4 от 6</i>
---	------------------	-------------------	-------------------	--------------------

Чл. 6. По всяка от дисциплините от учебния план на студента се организира и провежда текущ семестриален контрол по чл. 4, т. 1.

Чл. 7. (1) Семестриалния контрол се осъществява по време на аудиторните занятия и чрез извънаудиторни дейности (самостоятелна работа на студента).

(2) чрез него се определя нивото на придвижване на студента в изучаваната дисциплина, както и се диагностицират затруднения в изучавания материал.

(3) Текущия контрол се осъществява чрез тестове, изготвяне на план-конспект по зададен текст; анализ на професионални ситуации, писмена самостоятелна работа по зададена тема (курсова работа, реферат); изготвяне на библиографска справка и други видове задания в зависимост от спецификата на дисциплината.

(4) Формите на текущия семестриален контрол и начина на неговото оценяване се оповестяват задължително в учебната програма по дисциплината.

III. Семестриално оценяване.

Чл.8. (1) Заключителната форма на семестриалното оценяване по чл. 4, т. 2 се определя в учебния план и в учебните програми и в зависимост от спецификата на учебната дисциплина може да бъде: изпит или текуща оценка.

(2) Основната форма на семестриалния изпит е писмения изпит. В зависимост от учебното съдържание изпитът може да бъде двукомпонентен: писмен и устен.

(3) Изпитът по всяка дисциплина се провежда от екипа, който е водил дисциплината. При отсъствие на титуляра изпитът се провежда от комисия, назначена от декана/директора.

(4) Текущата оценка е форма на семестриално оценяване въз основа на осъществения текущ контрол по време на семестъра.

(5) Материалите от проверката на знанията и уменията на студентите се съхраняват в катедрите за срок от една година от провеждането на изпита.

(6) Изпитните резултати се обявяват не по-късно от два дни след приключването на изпита.

(7) За всеки успешно положен изпит се присъждат кредити съгласно учебния план.

(8) Не се допуска признаване на изпит от една образователно-квалификационна степен в друга.

(9) При констатирана измама или опит за измама по време на семестриален изпит или текущ контрол по време на семестъра студентът получава оценка Слаб (2.00)

(10) Изпитните резултати се отразяват в студентската книжка на студента, в изпитния протокол и в главните книги.

(11) Нанасянето на оценките от изпита в главните книги се извършва от титуляра на учебната дисциплина, в срок до 10 дни след приключването на изпита.

(12) Студентите имат право да се явяват на изпит за повишаване на оценката. Оценката по дадена дисциплина може да се повиши еднократно. Изпитът се провежда от комисия, назначена със заповед на ръководителя на основното структурно звено. Оценката от това явяване е окончателна.

IV. Държавни изпити.

Чл.9. (1) Обучението по всяка специалност завършва с държавен изпит или защита на дипломна работа.

(2) До държавни изпити се допускат студенти, които са изпълнили задълженията си по учебен план на дадената специалност и са положили всички семестриални изпити.

(3) Държавните изпити се провеждат в три сесии годишно по график, определен със

<i>Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)</i>	<i>Издание 2</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>28.04.2023</i>	<i>стр. 5 от 6</i>
---	------------------	-------------------	-------------------	--------------------

заповедта на ректора за организацията на учебния процес.

Чл.10. (1) Държавните изпити и защитите на дипломните работи се провеждат пред държавна изпитна комисия от хабилитирани преподаватели. По изключение в състава на комисията могат да участват и нехабилитирани преподаватели с образователната и научна степен “доктор”.

(2) В състава на комисиите могат да се включват и хабилитирани лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област.

(3) Оценката на дипломната работа се определя от:

- наличие на литературна осведоменост;
- анализ на излаганите теории, мнения и т. н.;
- логично разкриване и мотивиране на темата, целта, хипотезата и задачите на проучването;
- умело използване на емпиричните данни и търсене на различни обяснения при тяхното интерпретиране;
- теоретично и статистически обосновано извеждане на изводите и приносните моменти (теоретически и практически);
- добро онагледяване на получените резултати и прецизно техническо оформяне на дипломната работа;
- добър стил, богата езикова култура и професионална прецизност при използването на понятийния апарат.

(4) Оценката на защитата на дипломната работа се основава на:

- Умението за точно, ясно и кратко излагане на основните моменти в разработвания проблем/тема;
- мотивираността на собствената теза;
- точността и насочеността на отговорите на поставените въпроси от рецензента, членовете на комисията, присъстващите на защитата;
- дискутирането и отстояването на собствените позиции;
- илюстрирането на получените резултати, методика, изводи.

Чл.11. Оценката на държавния изпит, чрез защита на дипломна работа, е резултат от оценките на дипломната работа и защитата ѝ.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Настоящата Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система) е приета на 01.03.2013 г. Същата е изменена и допълнена с решение на АС по Протокол № РД-05-09 от 28.04.2023 г.

<i>Система за проверка и оценяване на знанията и уменията на студентите (балово-рейтингова система)</i>	<i>Издание 2</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>28.04.2023</i>	<i>стр. 6 от 6</i>
---	------------------	-------------------	-------------------	--------------------